

Om

Sveriges största
beroendeklinik

Ett livsviktigt uppdrag

Beroendecentrum Stockholm är Region Stockholms organisation för specialiserad beroendevård. Här finns landets bredaste utbud för beroendevård och en hög medicinsk expertis samlad under ett och samma tak.

Tillsammans ger vi stöd och behandling till personer som är beroende av eller har problem med alkohol, droger, läkemedel eller spel om pengar. Ibland med akuta insatser och ibland med långsiktiga. Vi både räddar och förändrar liv – inte bara för den enskilde patienten, utan även för alla de närstående som står bredvid.

Varje dag
hjälper vi närmare
1000
personer att
förändra sina liv

Foto: Yanan Li

Vill du lära dig mer om olika substanser eller hur det ser ut med beroende i Sverige, gå in på:

- Centraförbundet för Alkohol- och narkotikaupplysning: www.can.se
- Drugsmart: www.drugsmart.se
- Folkhälsomyndigheten: www.folkhalsomyndigheten.se

Du kan läsa mer om vår klinik på vår webbplats beroendecentrum.se

Eller på våra separata webbplatser:

mariaungdom.se

riddargatan1.se

elitidrottsmottagningen.se

alkohollinjen.se

alkoholhjalpen.se

droghjalpen.se

Vad är ett beroende?

Det finns många områden som människor kan ha svårt att hantera och känna sig beroende av. Det kan till exempel handla om datorspel, träning, sex eller sociala medier. Dessa områden ingår dock inte i sjukdomsklassificeringen av beroendetillstånd, utan det gäller enbart alkohol, droger, beroendeframkallande läkemedel och spel om pengar.

Det finns olika sätt att definiera en problematisk alkoholkonsumtion. ICD-10 och DSM-5 är internationellt vedertagna klassificeringssystem för att ställa diagnos vid beroendesjukdom. Vanor kan dock vara riskfyllda eller skadliga utan att klassificeras som beroende och det är därför viktigt att det finns flera nivåer av hjälp.

”Ett kidnappat belöningssystem”

Ett förenklat sätt att beskriva ett beroende är att hjärnans belöningssystem kidnappas. I grunden har vårt belöningssystem i uppdrag att motivera oss till att göra saker som genom evolutionen gynnat vår överlevnad. Det gör systemet genom att frisätta dopamin när vi till exempel äter mat, tränar eller har sex. Då upplever vi en känsla av eufori.

När en beroendeframkallande substans intas aktiveras hjärnans belöningssystem på konstgjord väg. Man kan säga att hjärnan luras till att frisätta dopamin. Vid upprepade intag kan systemet börja sända signaler till oss om att ta substansen igen för att få samma euforiska effekt, även om det på lång sikt leder till många negativa konsekvenser. Detta kan liknas vid att belöningssystemet kidnappats. Vid långvarig användning kan dessa förändringar i belöningssystemet bli kroniska.

Snabbfakta

En sjukdom

Beroende är en sjukdom som kräver behandling.

Ett kidnappat belöningssystem

Ett beroende innebär en kronisk förändring av hjärnans belöningssystem. När ett beroende uppstått räcker inte den egna viljan till för att förändra och sådant man tidigare mått bra av prioriteras bort till förmån av substansen. Därför görs ibland liknelsen att hjärnans belöningssystem ”kidnappas” av drogen.

Vem som helst kan drabbas

Det finns många faktorer som påverkar hur snabbt en person hamnar i beroende, bland annat gener, debut och samsjuklighet. Det finns ingen riskfri användning av beroendeframkallande substanser.

Vanliga symtom

Vanliga symtom på att ett beroende uppstått är ökad tolerans, abstinens, kontrollförlust och ständiga tankar på substansen.

Riskbruk och skadligt bruk

En vana kan skapa problem innan ett beroende har utvecklats. Därför pratar man inom vården även om riskbruk och skadligt bruk.

Sveriges största beroendeklinik

Beroendecentrum Stockholm är Sveriges största beroendeklinik. Vi har över 50 mottagningar runt om i länet och vården hos oss omfattar både akut- och heldygnsvård, lokal öppenvård samt högspecialiserad vård. Vi erbjuder även behandling via nätet samt anonymt stöd via våra stödlinjer.

Vi är en universitetsklinik

Vi är en universitetsklinik och utöver det kliniska arbetet driver medarbetarna här forskningsprojekt och utbildningar samt tar emot vårdstuderande för tjänstgöring under utbildning. Det skapar en dynamisk arbets-

miljö som ständigt utmanar och utvecklar våra behandlingsmetoder och arbetsprocesser.

Stort nätverk för samarbete och samverkan

Vårt externa nätverk är minst lika viktigt som vårt interna. På våra lokala öppenvårdsmottagningar jobbar personalen i tätt samarbete med kommun och stadsdel. Vi samarbetar även med andra aktörer för att ge våra patienter bästa möjliga förutsättningar att nå sina mål: Vårdgrannar, socialtjänst, kriminalvård, försäkringskassan och arbetsförmedlingen är några exempel.

Beroendecentrum Stockholm har över **350 000** besök per år. Det kan låta mycket, men sett till hur många

som har problem med alkohol, droger, läkemedel eller spel om pengar borde vi ha kontakt med fler. Forskning visar att många drar sig för att söka hjälp, bland annat på grund av den tabu som omgärdar beroendesjukdom. Därför jobbar vi även för att minska stigmat och sänka trösklarna till att söka hjälp.

Cirka 4 %, dvs över 300 000 personer, av den vuxna befolkningen i Sverige har ett **alkoholberoende**. Cirka 30 % dricker på ett sätt som riskerar leda till negativa konsekvenser eller beroende.

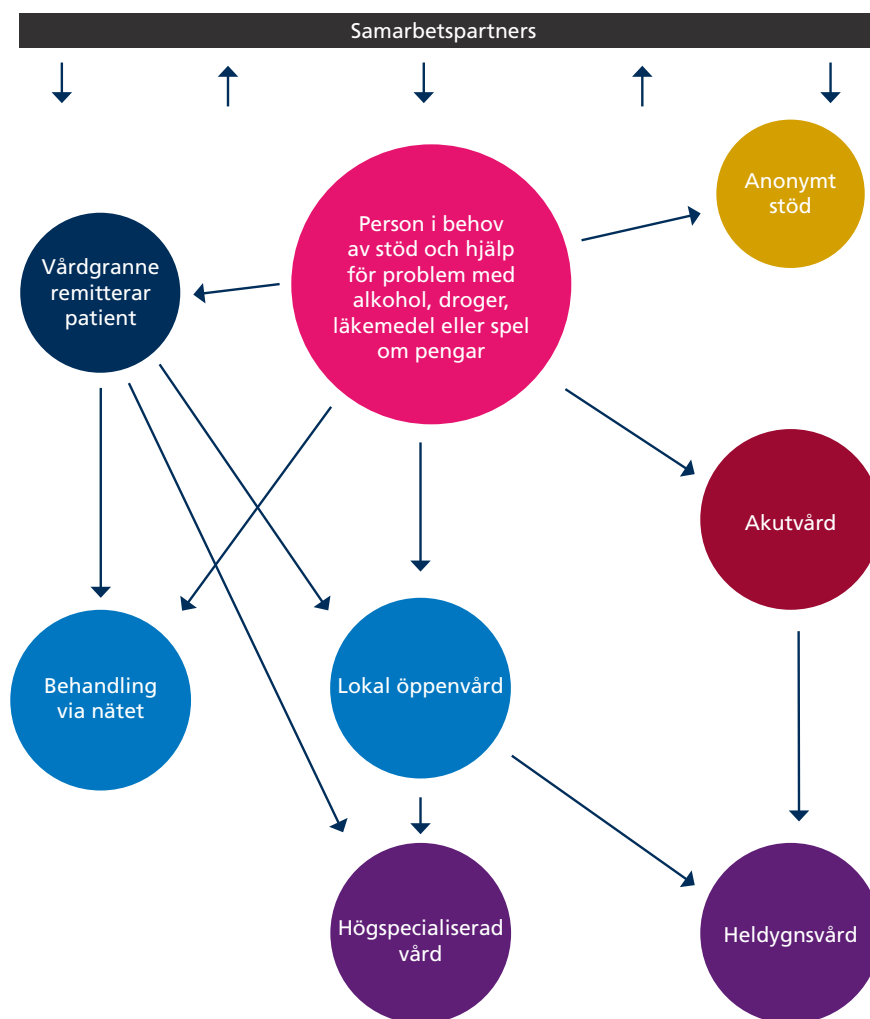
Cirka 0.5-1 % av befolkningen har ett beroende av **narkotikaklassade preparat eller läkemedel**.

Alkohol och tobak är de vanligaste beroendeframkallande substanserna i Sverige. **Cannabis** är den vanligaste typen av narkotika.

Bland unga har **alkoholkonsumtionen minskat** konstant under 2000-talet. Annan droganvändning har varit relativt oförändrad.

Statistik hämtad 2023 från Beroendecentrum Stockholm och Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN.

En sammanhållen vårdkedja

Akut- och heldygnsvård

Vi har två akutmottagningar, en för vuxna över 18 år och en för unga upp till 20 år. De har öppet dygnet runt, året om. Hit kommer personer som behöver akut vård på grund av kraftig berusning eller påverkan av annan substans. De personer som behöver vårdas en längre tid får komma till heldygnsvården. Ofta har patienterna komplexa sjukdomsbilder som kräver både psykiatrisk och somatisk sjukvård.

Öppenvård

Vår öppenvård sträcker sig över hela Stockholms län. Hit är alla personer som har problem med alkohol, droger, läkemedel eller spel om pengar välkomna. Det kan gälla både kortvariga och långvariga kontakter. De flesta öppenvårdsmottagningar har ett tätt samarbete med kommun och socialtjänst.

Högspecialiserad vård

Inom vår högspecialiserade verksamhet erbjuder vi vård med avancerad inriktning, till exempel smärtrehabilitering, vård för sexuellt utsatta och LARO-behandling.

Behandling via nätet

Behandling via nätet är en del av klinikens öppenvård. Hit kan personer enkelt söka själva via 1177 Vårdguiden eller Alltid öppet. Exempel på program som är: Alkoholprogrammet, cannabisprogrammet, spelprogrammet och närståendeprogrammet.

Maria Ungdom

För unga upp till 25 år erbjuder vi specialiserad vård via Maria Ungdom. De har en akut- och heldygnsvård, en sex- och samlevnads-mottagning samt flera lokala mottagningar, Mini-Maria, som drivs i samarbete med den kommun de ligger i. Det finns även mottagningar som vänder sig särskilt till unga vuxna; Livsstilmottagningarna och Järva Unga.

Anonyma stödlinjer

Beroendecentrum Stockholm driver de nationella stödlinjerna Alkoholhjälp, Alkoholhjälp och Droghjälp. Hit kan personer från hela landet höra av sig för att få anonymt stöd och rådgivning. Kontakten sker via nätet eller telefon.

Exempel på behandlingar vi erbjuder:

- Avgiftning
- Läkemedelsbehandling
- Kognitiv beteendeterapi (KBT)
- Motiverande samtal (MI)
- Gruppsamtal
- Psykoterapi
- Smärtbehandling
- Återfallsprevention

Vi har ett helhetsgrepp om hälsan och som komplement till våra behandlingar jobbar vi även med mindfulness, yoga och färdighetsträning.

Vad innebär det att få behandling för beroende?

Eftersom beroendesjukdom omfattar många olika substanser varierar insatserna därefter. Det kan handla om akuta insatser, som avgiftning och abstinensbehandling, eller långsiktiga insatser som läkemedelsbehandling, psykoterapi och återfallsprevention. Insatserna är ofta en kombination av somatisk och psykiatrisk vård. Eftersom vår patientgrupp är en av de mest stigmatiserade och utsatta är bemötandet extra viktigt. All patientkontakt hos oss ska bota i ett empatiskt och respektfullt bemötande, fritt från moralisering och dömande.

Vi ser människan

I vårt arbete har vi alltid en helhetssyn på individen. Det innebär dels att vi anpassar våra behandlingar och insatser utifrån varje individs unika förutsättningar, dels att vi alltid har patientens perspektiv med oss i arbetet. Hur kan det här upplevas för patienten? Vad kan vi göra för att det ska bli så bra som möjligt? Finns det andra aspekter av patientens livssituation som vi behöver ta hänsyn till?

Vi ser hela människan, inte bara en sjukdom.

Välkommen!
Du har kommit rätt!

Låga trösklar och hög tillgänglighet

Vi vill att det ska vara enkelt att komma till oss och att varje individ ska kunna söka vård på det sätt och på den nivå hen önskar. Låga trösklar, hög tillgänglighet och olika vägar till hjälp är något vi alltid strävar efter.

Vi jobbar också utifrån mottot "Vi säger aldrig nej". Söker en person hjälp hos oss så tar vi emot personen, oavsett om det handlar om att hjälpa personen inom ramen för vår verksamhet eller vidare till annan instans.